

Construirea unei teologii biblice

Îndrumar de studiu

LECTȚIA
UNU

CE ESTE TEOLOGIA BIBLICĂ?

THIRD MILLENNIUM
MINISTRIES

Biblical Education. For the World. For Free.

Pentru resurse video, ghiduri de studiu sau alte resurse, va rugăm vizitați Third Millennium Ministries pe site-ul thirdmill.org.

Îndrumar de studiu

Cuprins

Schemă.....	3
Notițe.....	4
Întrebări recapitulative.....	22
Întrebări aplicative.....	28

Modul de utilizare al acestei lecții și a îndrumarului de studiu

- **Înainte de urmărirea lecției filmate**
 - **Pregătire** — Terminați toate lecturile recomandate.
 - **Programați-vă pauze** — Analizați schema și codurile de timp pentru a stabili unde să începeți și unde să terminați o anumită porțiune a lecției. Lecțiile IIIM au foarte multe informații, așa că s-ar putea să doriți să vă programați niște pauze. Acestea ar trebui programate la titlurile importante din schemă.
- **Când urmăriți lecția filmată**
 - **Notițe** — Folosiți secțiunea Notițe pentru a urmări lecția și a lua notițe suplimentare. Mare parte a ideilor principale sunt deja rezumate în notițe, dar asigurați-vă că adăugați la ele propriile notițe. Ar trebui să adăugați și informații detaliate care să vă ajute să vă amintiți, să descrieți și să susțineți ideile principale.
 - **Opriti/rulați din nou porțiuni din lecție** — S-ar putea să vă fie de folos să opriți sau să rulați din nou filmul în anumite puncte pentru a lua notițe suplimentare, a recapitula concepte dificile sau a discuta puncte de interes.
- **După urmărirea lecției filmate**
 - **Întrebări recapitulative** - Întrebări legate de conceptele de bază ale lecției. Răspundeți la întrebările recapitulative în spațiul corespunzător. La întrebările recapitulative ar trebui să se răspundă individual, nu în grup.
 - **Întrebări aplicative** - Întrebări care fac legătura între conținutul lecției și viața, teologia și slujirea creștină. Întrebările aplicative sunt indicate pentru discuții în grup, teme scrise și testări. Pentru teme scrise, este recomandat ca răspunsurile să nu depășească o pagină.

Schemă

- I. Introducere (0:27)
- II. Orientare (2:15)
 - A. Analiză istorică (2:54)
 - B. Lucrările lui Dumnezeu (7:32)
 - C. Reflecția teologică (11:57)
 - 1. Analiză istorică faptică (12:46)
 - 2. Analiză istorică teologică (13:36)
- III. Evoluții istorice (15:44)
 - A. Schimbări culturale (16:19)
 - B. Răspunsul teologic (19:44)
 - 1. Teologia biblică critică (21:07)
 - 2. Evoluții evanghelice (28:28)
- IV. Istorie și revelație (38:32)
 - A. Lucrare și cuvânt (39:40)
 - 1. Revelație prin lucrare(40:11)
 - 2. Revelație prin cuvânt (45:04)
 - 3. Conexiuni (51:30)
 - B. Profilul (59:54)
 - 1. Scopul (1:00:42)
 - 2. Intensificare și diminuare (1:06:15)
 - 3. Organic (1:10:45)
- V. Concluzie (1:21:45)

Notițe

I. Introducere

Teologia biblică analizează modul în care credința a evoluat de-a lungul istoriei biblice.

II. Orientare

Teologii folosesc termenul de „teologie biblică” într-o mare varietate de moduri:

- Sensul extins - teologie fidelă conținutului biblic

- Sensul restrâns - nu doar se conformează conținutului Bibliei, ci și priorităților Scripturii

Definiție - Teologia biblică este reflecția teologică izvorâtă din analiza istorică a acțiunilor lui Dumnezeu, relatate în Scriptură.

A. Analiză istorică

Pentru a înțelege analiza istorică, trebuie să recapitulăm câteva perspective generale:

- Analiză literară - o compoziție de natură literară, menită să influențeze cititorul într-un anumit mod

- Analiză istorică - o fereastră în istorie, care studiază evenimentele istorice aflate în spatele relatării biblice

- Analiză tematică - o oglindă menită să reflecte interesele și întrebările noastre

Teologia sistematică se bazează, în principal, pe analiza tematică.

Teologia biblică abordează Scriptura, în principal, printr-o analiză istorică.

B. Lucrările lui Dumnezeu

Ce spune Biblia despre acțiunile lui Dumnezeu în istorie:

- Folosirea mijloacelor naturale - Dumnezeu lucrează cu ajutor diverselor componente ale creației
- Fără mijloace naturale - Dumnezeu intervine în mod direct, fără folosirea vreunui mijloc obișnuit
- Deasupra mijloacelor naturale - Dumnezeu ia ceva obișnuit și-l transformă în ceva extraordinar
- Împotriva mijloacelor naturale - Dumnezeu face să se întâmple lucruri care sunt contrare modului normal de funcționare al creației

Teologii biblici se focalizează, în principal, asupra acțiunilor extraordinare ale lui Dumnezeu.

C. **Reflecția teologică**

Reflecția teologică se bazează pe analiza istorică a acțiunilor lui Dumnezeu, relatate în Scriptură.

1. **Analiză istorică faptică**

Modul în care evenimentele relatate în Scriptură se potrivesc în contextul mai larg, al Orientului Apropiat.

2. **Analiză istorică teologică**

Teologii biblici sunt interesați de semnificația teologică a acțiunilor lui Dumnezeu relatate în Scriptură.

O problemă teologică este cea care:

- Face referire directă la Dumnezeu (teologie propriu-zisă)
- Descrie alte subiecte în raport cu Dumnezeu

III. Evoluții istorice

A. Schimbării culturale

Teologia biblică este un răspuns la schimbările culturale care au început în perioada Iluminismului, în secolul 17.

Teologia biblică este un răspuns creștin la *istoricismul modern*: opinia conform căreia istoria deține cheia înțelegerii de sine și a lumii din jur.

- Georg Wilhelm Friedrich Hegel (1770-1831)

A afirmat că toate aspectele realității sunt cuprinse în tipare logice observate în progresul istoric.

Istoricismul a devenit proeminent prin contribuția mai multor discipline:

- Arheologia
- Geologia
- Biologia
- Aproape toate disciplinele academice

B. Răspunsul teologic

Istoricismul a avut aproape nenumărate efecte asupra teologiei creștine moderne, și în mod special asupra teologiei biblice.

Teologii au adoptat una din următoarele atitudini:

- Îmbrățișarea istoricismului într-un mod care a compromis credințele creștine fundamentale
- Integrarea istoricismului cu credința creștină în moduri în care întăresc și consolidează credința creștină.

1. Teologia biblică critică

Teologia biblică critică: este teologia care respinge autoritatea biblică.

a. Etapele timpurii

Johann Gabler menționează două tipuri de demers teologic:

- *Teologia biblică*: descrie învățăturile Bibliei în propriul ei context istoric antic.
- *Teologia dogmatică sau sistematică*: determină ce trebuie să creadă creștinii în lumea modernă prin reflecție rațională asupra științei și religiei.

Gabler consideră că creștinii trebuie să creadă doar acele părți ale Bibliei care trec testele standardelor analizei raționale și științifice moderne.

b. Evoluția recentă

Cercetătorii critici au respins multe porțiuni ale Scripturii ca fiind eronate, ficțiune religioasă sau, pur și simplu, fraudă.

Teologii biblici critic au început:

- Să trateze Scriptura ca o expresie a sentimentelor religioase antice, prezentate ca adevăruri istorice.
- Să analizeze modul în care sentimentele și experiențele religioase antice pot fi de folos creștinului modern.

G. Ernest Wright: „Teologia biblică este povestirea confesională a faptelor lui Dumnezeu dintr-un anumit context, împreună cu lecțiile extrase din ele.”

Distincția făcută de teologii germani:

- *Historia*
 - Evenimente din Scriptură ce pot fi validate prin cercetarea științifică modernă

- *Heilsgeschichte*
 - Istoria răscumpărării: relatarea confesională a evenimentelor biblice

 - Istoria mântuirii: exprimarea sentimentelor religioase sub forma unei relatări istorice

2. **Evanghelică**

Creștinii evanghelici continuă să afirme autoritatea incontestabilă a Scripturii.

Istoricismul modern a avut efecte semnificative asupra modului în care evanghelicii abordează Scriptura.

a. Etapele timpurii

Charles Hodge (1797-1878)

Face distincție între teologia biblică și cea sistematică, în introducerea la cartea lui de Teologie Sistematică:

- Teologia biblică - studierea învățăturilor Scripturii
- Teologia sistematică - aranjează învățăturile Scripturii în funcție de relația dintre ele

Hodge afirmă că creștinii au obligația de a-și baza teologia sistematică pe descoperirile teologiei biblice.

Benjamin B. Warfield (1851-1921)

A adus o contribuție semnificativă la concepția evanghelică de teologie biblică:

- Teologia biblică nu trebuie să fie o concatenare (juxtapunere logică) a afirmațiilor teologice găsite în Biblie.
- În Scripturi, teologia nu este organizată într-un singur fel.

- Sarcina „adevărata teologie sistematică” este îmbinarea sistemelor teologice într-un tot unitar.

b. Evoluția recentă

Geerhardus Vos (1862-1949)

- A continuat lucrarea lui Hodge și Warfield, dar a dat noi direcții disciplinei teologiei
- Este de acord cu Hodge și Warfield cu privire la faptul că teologia biblică:
 - descoperă învățăturile Scripturii
 - oferă teologiei sistematice o direcție cu autoritate
 - distinge diversele învățături teologice ale Bibliei, ce trebuie îmbinate într-un tot unitar
- Diferă de cei menționați anterior:
 - susținând că diversele învățături teologice ale Scripturii au avut un scop comun, istoria răscumpărării
 - afirmând că teologia biblică se focalizează asupra modului în care autorii biblici reflectează asupra istoriei

- Teologia biblică - se ocupă de acțiunile concrete ale lui Dumnezeu, în istorie

2. Revelația prin Cuvânt

Teologia biblică afirmă nevoia de „revelație prin Cuvânt” - verbală, a lui Dumnezeu

- **Semnificația ascunsă**

Ambiguitatea evenimentelor Scripturii face necesară „revelația prin Cuvânt”

Exemple:

- Ezra 3: 10-12

- Marcu 3:22-23

- **Semnificația radială**

Evenimentele din Scriptură au o importanță radială, precum o piatră aruncată într-un lac.

Construirea unei teologii biblice
Lecția 1: Ce este teologia biblică?

Prin „revelația prin Cuvânt”, Dumnezeu a descoperit poporului Său cele mai importante lucruri pe care a vrut să li le comunice.

3. Conexiuni

- **Anticipative:** cuvinte ce preced evenimentele pe care le explică
 - Exodul 3:7-8 (în proximitate)

 - Isaia 9:6-7 (la distanță)

- **Simultane:** cuvinte transmise în același timp cu evenimentele pe care le explică

- Exodul 19:18-21

- Retrospective: cuvinte transmise după evenimentele pe care le explică
 - Exodul 20:2-3 (în proximitate)

 - Geneza 1:27 (la distanță)

B. Profilul

Unul dintre obiectivele teologiei biblice este acela de a discerne tipare și contururi, între numeroasele evenimente.

1. Scopul

Dumnezeu a condus istoria către împlinirea multor obiective imediate.

Obiectivul suprem: aducerea gloriei nemăsurate a lui Dumnezeu
(Romani 11:36)

Obiectivul întregii istorii: întemeierea Împărăției lui Dumnezeu pe
pământ

Scriptura se focalizează în special asupra evenimentelor care sunt
în centrul obiectivului suprem al lui Dumnezeu.

2. Intensificare și diminuare

Dumnezeu a condus istoria către împlinirea obiectivului
întemeierii Împărăției Lui pe pământ prin intermediul mai multor
valuri de revelație prin acțiune și Cuvânt.

- punctele cele mai de „jos” - vremuri în care revelația divină
prin acțiune și Cuvânt a fost redusă

- 1 Samuel 3:1

- Organică: istoria biblică este precum un organism care crește și a cărei dezvoltare nu poate fi împărțită în secțiuni disparate.

Teologii biblici văd semințele revelației nou-testamentare în etapele inițiale ale revelației biblice și, apoi, urmăresc dezvoltarea lor.

Ilustrație: Hristos

- S-a întrupat și a trăit ca singura ființă umană cu desăvârșire neprihănită
- Moartea, învierea și înălțarea Lui au procurat răscumpărarea pentru poporul Lui
- Se va întoarce și va domni biruitor

Ceea ce a făcut Dumnezeu prin Hristos apare, mai întâi, ca o mică sămânță în primele capitole din Geneza:

- Chipul lui Dumnezeu (Geneza 1) - Întruparea și viața (Hristos)

- Căderea în păcat (Geneza 3) - Moartea și învierea (Hristos)

- Biruința asupra răului (Geneza 3) - Revenirea biruitoare (Hristos)

Între primele capitole din Geneza și Noul Testament există multe alte etape de dezvoltare.

V. Concluzie

Întrebări aplicative

1. În ce fel ne ajută înțelegerea teologiei biblice în scrierea unei predici sau a unui studiu biblic?
2. Ce fel de analiză (istorică, literară sau tematică) folosiți cel mai des?
3. Cum se poate îmbunătăți felul în care studiați Biblia dacă vă dezvoltați abilitățile în alte tipuri de analiză?
4. Această lecție susține că Biblia nu prezintă doar lucrările lui Dumnezeu în istorie, ci ne oferă și semnificația lor teologică. În ce măsură putem acorda semnificație teologică evenimentelor care se petrec în viața de zi cu zi?
5. Care sunt provocările la adresa credibilității istoriei biblice cu care vă confrunțați în lucrarea dumneavoastră? Cum puteți răspunde acestor provocări?
6. Cum ne poate ajuta înțelegerea diferenței dintre revelația prin acțiune și prin Cuvânt să interpretăm mai bine Biblia?
7. Care este influența obiectivului suprem al „aducerii gloriei lui Dumnezeu” prin „întemeierea Împărăției lui pe pământ” asupra modului în care trăim și în care ne îndeplinim lucrarea?
8. Ce putem învăța din punctele de minim și de maxim ale istoriei biblice?
9. Cum ne poate ajuta înțelegerea caracterului organic al revelației să aplicăm Biblia în lucrarea pe care o facem?
10. Care este cel mai important lucru pe care l-ați învățat din această lecție?